

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :
 Na celý rok ... 4 koruny — hal.
 Na pol roka ... 2 " — "
 Na štvrt' roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Majiteľ' a vydavateľ':
JÁN MOLNÁR.

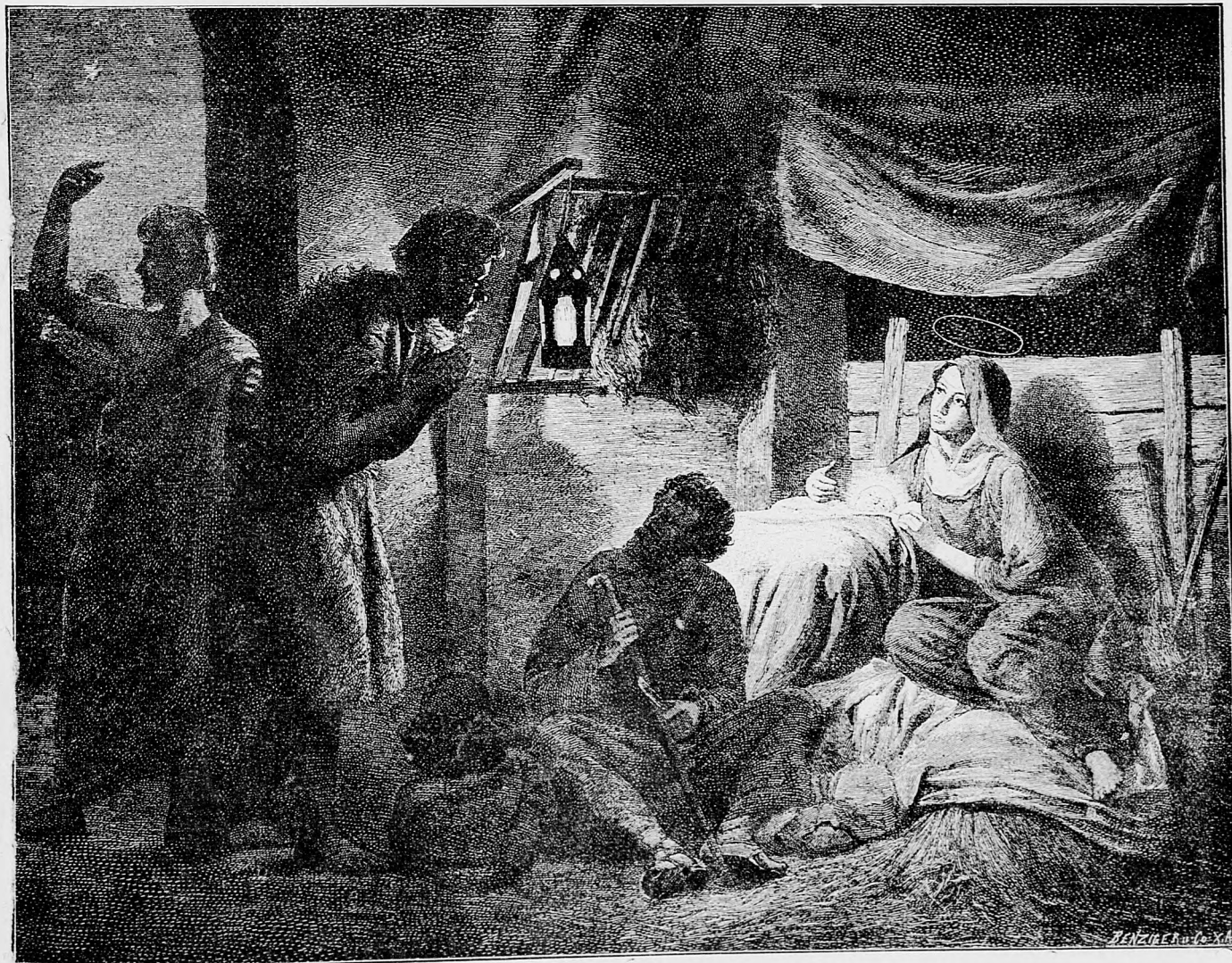
Redakcia a vydavateľ'stvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Sláva Bohu Vysosti a pokoj ľudom na zemi.

Tieto slová ozývaly sa z výšin nebeských k pastierom, keď sa Spasiteľ narodil. Pastieri aj verili slovám týmto, s radosťou šli do Betle-

hema, našli tam skutočne Ježiška a navrátiac sa k svojmu stádu, oduševnene vyprávali svojim známym, že narodil sa dávno očakávaný Messias.

Slávu Boha na Vysostach a pokoj ľudom na zemi ohlasoval anjel v predivnú a svätú

patent
 odinky s
 m anti-
 strojom
 číselní-
 s oprav-
 m zátvo-
 o šarní-
 chodbou
 hodiny
 s ozdo-
 ými ru-
 gulovan
 eden kus
 — K.
 onre be
 1.— K
 učičkámí
 3 kusy

hlavnos
 enazi. —
 í peňaz

dvorní
 leia

zdarom

noc narodenia Spasiteľa. Ti, čo radostnú zvesť túto slyšali, verili jej, rozširovali ju, našli Spasiteľa a svoje spasenie.

Slávu Boha na Vysostach a pokoj ľuďom na zemi ohlasujú aj teraz, lež nie všecia a všade. Vyložíme v krátkosti, kto neohlasuje a kto ohlasuje Slávu Boha a pokoj ľuďom:

V terajšej dobe medzi robotníckym ľuďom behá mnoho vandrujúcich apoštolov a falošných prorokov, ktorí peniacimi ústami a hnusným tlačivom, neohlasujú slávu Boha a pokoj ľuďom, na zemi, lež roznášajú nasledujúce zkazonosné nauky, rečia a píše:

Neverte ani Bohu ani ľuďom. Preklajte tú zem, kde ste sa narodili! Nenávidte toho gazdu, u ktorého máte chlieb. Nedôverujte vo vrchnosťach a predstavených. Odhodte kosy, nestúpte do zatvy, nech na koreni zhnije živnosť. Zanechajte bydlá vašich predkov, v ktorých ste sa narodili. opustite túto zem, v ktorej ležia vaši otcovia a praotcovia a utekajte do cudziny.

Takéto bezbožné reči pošepkávajú alebo verejne hlásajú tí, pred ktorými niet nič svätého: ani Boh, ani viera, ani náboženstvo, ani rodina, ani vlasť. Ktorí vysmejú aj Krista a aj dnes by ho ukrižovali, keby mohli. Kristus a jeho učenie vždy mali zaťatých nepriateľov. Aj dnes ich majú. Títo neohlasujú ani slávu Boha na Vysostach, ani pokoj ľuďom na zemi.

Proti nepriateľom Krista Pána a nesvedomitým vodcom ľudu slávu Boha a pokoj ľuďom na zemi ohlasuje kresťanská ľudová strana a Katolícka Ľudová Jednota.

Účinkovanie kresťanskej ľudovej strany známe je po celej krajine. Že bojuje za slávu Boha, za blaho a pokoj ľudu, to musí uanať i najväčší jej nepriateľ. Práve preto, že slávu Boha hlása, premnoho nepriateľov má kresťanská ľudová strana. Nepriatelia títo sú potomci tých bezbožníkov, ktorí pred dvoma tisícami rokami boli odporníci slávy Boha a posmievači opravdovej lásky k ľudu. Nezvífazili ani vtedy nad pravdou, keď ukrižovali Krista Pána a aj dnes nezvífazia nad kresťanskou ľudovou stranou. Slávu Boha na Vysostach a pokoj ľuďom na zemi ohlasovať bude kresťanská ľudová strana v krajinskom sneme, v ľudových shromaždeniach a v jej novinách. Ohlasovať to bude, ako posiaľ, aj napozatým neustále a svet ko-

nečne musí nahliadnuť, že není v inom spasenia ako v Kristu Pánu a že za časné a večné blaho ľudu len tá stránka statočne pracuje, ktorá pokoj ľuďom na zemi nielen ohlasuje, lež za tento pokoj odhodlane bojuje. Pokoj dáva druhým kresťanská ľudová strana, lež aj ona chce mať pokoj od druhých. My zastávame pravdu, nenapádame druhých a vždy len pravdu a seba bránime. To musia uznať tí, čo v každom čísle jejich nekresťanských novín jednostrajne napádajú kresťanskú ľudovu stranu. Za slávu Boha a za pokoj ľudu bojuje zmužile kresťanská ľudová strana a ponevác stojí na pevnom základe pravdy, akoiste zvíťazí,

Zvíťazí ale aj Katolícka Ľudová Jednota, bo aj táto ohlasuje slávu Boha na Vysostach a pokoj ľuďom na zemi. Katolícka Ľudová Jednota sdružuje, spája veriaci ľud pod jednu zástavu a v jednom tábore nie k rušeniu pokoja medzi ľuďmi, lež cieľom rozširovania lásky, ktorú ohlasoval Kristus a k obrane viery. Katolícky ľud spája sa v Jednote nie preto, aby bojoval proti inoveriacim, lež aby oduševňoval sa za svoju vieru a bránil ju proti jej nepriateľom. My katolíci netýkame sa náboženstva inovercov. žiadame ale s úplným dôrazom, aby inoverci netýkali sa nášeho náboženstva. Predsa ale tí, čo za každej príležitosti najviacej ubližujú katolíkom, predhadzujú nám, že rušíme pokoj medzi konfessiami. Katolícka Ľudová Jednota ale nie k tomu povstala, aby pokoj medzi ľuďmi rušila, lež aby ho upevnila. Toto nahliadajú ľudia, preto aj v ohromne veľkom počte hrnú sa pod zástavu Jednoty. Členovia rodín nášeho ľudu sú statoční ľudia, ktorí vedia svojím rozumom myslieť. Nenie to sberba, zkaďe ruka, zkaďe noha, ako sú tí, ktorí Jednotu jednostajne napádajú a ktorým je jedno, kdekoľvek je ich vlasť, dnes v Haliči, zajtra v Rumunsku a potom v Amerike. Naš ľud je náboženstvu svojmu verne oddaný, preto nech verí svojim dobroprajným vodcom, nech verí, ako pastieri verili v slová anjela a v spasonosnej sile v Betleheme narodeného Ježiša. Katolícky ľud Uhorska konečne nech otvorí oči a dúfajúc v lepšej budúcnosti pod zástavou Katolíckej Ľudovej Jednoty každý nech oduševnene opakuje anjelské slová: Sláva Bohu na Vysosti a pokoj ľuďom na zemi!

Ucinkovanie Katolíckej Ľudovej Jednoty roku 1909.

S božskou pomocou zakončujeme rok 1909, Prichodí nám z tejto príležitosti rozhliadnuť sa po dlhej dobe minulého roka a povážiť účinkovanie Katolíckej Ľudovej Jednoty cieľom preporodenie Uhorska v mene Krista Pána. Aby čitatelia «Kreššana» dôkladne poznali Katolícku Ľudovú Jednotu a presvedčili sa o tom, že za terajších časov nevyhnutnou povinnosťou je každého veriaceho katolíka, aby bezodkladne pripojil sa ku jej zástave, o účinkovaní jej v roku 1909 podávame nasledujúcu zprávu:

Keď Katolícka Ľudová Jednota pred dvoma rokami ponajprv vystúpila verejne, protivníci naši posmešne hľadeli na nás, ako by sa chceli pýtať: Čo chcete s týmto zaprdkom? Čo si myslíte? Veď v XX. storočí nenie už takého povetria, že by konfessionálne podniky v ňom vyvinúť sa a vyriasiť mohli. Živorit bude bez slávy a konečne zanikne. Takto smýšľalo najviac ľudí a noviny ponáhľaly sa výrazy dať týmto myšlienkam. Vystúpenie Katolíckej Ľudovej Jednoty považovali ako atentát proti verejnému pokoji a pokroku. Nachodily sa aj také noviny, ktoré blahosklonne dopúšťaly, že toto sdrúženie časom aj 40 tisíc členov mať môže.

Tí ale, čo vtedy posmešne a s nedôverou hľadeli na nás, *teraz už prestrašení krúčia hlavou.* Ako by aj nie! Veď Katolícka Ľudová Jednota k svojmu jestvovaniu nepotrebovala dovolenia jej protivníkov a jejich prorocstvo sa nevyplnilo. **My sme nie len smelí boli, lež vedeli sme aj pracovať.** Zásady Katolíckej Ľudovej Jednoty od dvoch rokov neustále šířily sa po celej krajine. Zástava naša jednostajne bola rozvinutá a viala z dediny do dediny, z mesta do mesta. A kdekoľvek ju spatřili, tam všetci statoční ľudia hneď nahľadli veľkú jej významnosť. Presvedčili sa, že našej svätej viery bašty dobíjajú falošnou vedou, sriadenou silou, náruživosťou zlostne rozpálení, z čiastky tí, ktorí nepriateli súc zakladateľa nášeho náboženstva, rozumie sa nanajvyš opovrhujú aj samu našu vieru. Nahľadli, že všade v úradoch, v obchode v priemysle, v hospodárstve, v politike a v celom verejnom živote spoločenskom vplyv náš vždy viac na bok odtisajú a pofažne moci a nášeho

vyživenia jednostajne blížime sa ku tomu stavu, že všetci záviselí budeme od ľubovôle našich protivníkov. Jedny liberálne noviny (Pesti Hirlap) sa nám už aj pohrozily, aby sme sa utiahli, bo jestli židi prepustia kreššanov zo služieb, z kpectva, z fabrik, vtedy až upadneme do biedy. Zo zástavy Katolíckej Ľudovej Jednoty presvedčili sa, že je tu čas najsvrchovanejšej potreby. Nepriateľ náš totiž stojí nám už nie pred bránou, lež na samom prahu. Chodí kolo nás nie sám ako dravec na korisť šlačiáci, ani nie v jednotlivých krdloch, lež v náležite sriadených čatách a dľa vopred ustáleného plánu odníma nám každú piad miestu, ktoré sme nechali bez obrany alebo nedostatočne bránili.

Najlepším zabezpečením úspechov je nahliadnutie a porozumenie. My katolíci nahľadli sme to, čo nám ohlasovala zástava Katolíckej Ľudovej Jednoty, preto aj nad všetko očakávanie podaril sa tento katolícky pohyb. *Počet členov našich poriasol nie na 40 tisíc, lež s koncom druhého roku prevyšil 220 tisíc.* Tento počet znamená práve tolko rodín, *teda aspoň jeden milión osôb.* Nech nám aj voľakto druhú akúkoľvek organizáciu ukáže v Uhorsku, ktorá by tolko členov mala, ako Katolícka Ľudová Jednota pri dvojročnom jej jestvovaní, Dieťa, toto veru poriaslo a dokázalo, že i vo vzduchu terajšej doby v mocného chlapa sveladiť sa môže, bo pokrmom jeho je chlieb pravdy krešanskej a kojí ho láska všetkých horlivého srdca katolíkov. Hrdí sme na to, že táto organizácia najpevnejšia je v našej krajine, ku ktorej patrime my, ktorí sme si obranu, vyučovanie a vodcovstvo katolíckeho ľudu za cieľ vytýčili.

Tábor náš, ako to z ročnej zprávy Katolíckej Ľudovej Jednoty vysvitá, **v tomto roku poriasol o 79.646 členov.** Čo toto znamená? Len to, čo naši protivníci tvrdia: *podmaňovanie, sveladenie a stavanie sa na nohy.* Krešanské zásady podmanili si k jejich službám 79 tisíc ľudí. Táto nová a mohútna armáda pripojila sa ku starej, sosilnila sa teda. Sosilnila sa počtom, lež ešte viacej sosilnila sa v oduševnenosti, vo viere bo vidí, že zásady a pravdy jej osvojuje si vždy viac a viacej bratov katolíckych. Počet tento znamená aj postavenie sa na nohy. Posiaľ sme trpely, keď odvážliví protivníci naši drgali, sácali nás z cesty a vysmievali nás cez desať-

ročia. Skoro by sme boli o odpustenie prosili za to, že žijeme, včul ale v každom boji pokračujeme jednomyselne a dľa vopred ustáleného plánu a keď pred tým ľahko mohli zvíťaziť nad nami, teraz im je to nemožné, alebo aspoň veľmi ťažko. Bo sme sa postavili na nohy, a kde vidíme, že máme pravdu, tam uplatníme naše sily. Nejedon stoličný a obecný dom dostal prítomne nových ľudí, takých, na ktorých predtým neratal. Poslala ich Katolícka Ľudová Jednota, aby na zodpovednosť ľahaly tých, ktorí posial vždy zabudli verejne zodpovedať sa pred ludom.

V Uhorsku nachodí sa už 2772 takých obcí, v ktorých Katolícka Ľudová Jednota má svojich členov. To je skutočne veľmi pekný počet. To ale neni hlavná vec, aby v každej obci čo možno najviacej členov mala Katolícka Ľudová Jednota. *O vela významnejšie je, aby v každej obci, kde utvorená je naša organizácia, tá bola aj pevná a z každej rodiny patril k nej aspoň jedon úd.* Do tých čias, nesmieme si vôbec ani oddychovať, kým väčšina katolíkov krajiny neprihlási sa k našej organizácii. Povieme hneď aj prečo. V tých obciach, kde obyvatelia sú rozdielného náboženstva, katolíci len vtedy budú môcť jejich počtu zodpovedne vplývať na správu obecných záležitostí, keď sú všetcia jednej mysle a nerozdvoja sa v žiadnej otázke. Táto jednomyselnosť nepovstáva ale z dneska na zajtra. K tomu je potrebné, aby všetcia stále chodili do tej vzdelávajúcej školy, kde jednotajne slyšia a čítajú o veľkej potrebnosti spoludržania a kde ich vyučujú ako majú vystupovať, keď úspechov chcejú dosiahnuť. Takáto škola ale je Katolícka Ľudová Jednota. Kde ale obyvateľstvo celkom alebo aspoň v prevážnej väčšine je katolícke, tam je tiež potrebné, aby v Katolíckej Jednote sdrúžovala sa aspoň väčšina katolíkov, aby pre obec zabezpečila si vodcovstvo, smerodajný vplyv učnejších, dobrej vôle a aj dľa života katolíkov a týmto spôsobom odstránila každé nebezpečenstvo, aké zo stránky liberálov, alebo ináč predpojatých ľudí obci hrozíť môže. Kde ale neni potreby na obranu, tam Katolícka Ľudová Jednota z kroka na krok preísť môže k prevádzaniu svojho programu, toho totiž, ktorý do podrobna označený je v našich sošitoch a v našom kalendáre a ktorý organizácie samé si ustá-

lia v jejich shromaždeniach. *Neustávajme preto, kým organizácii našej neziskali sme všetkých tých katolíkov, ktorí hodní sú toho, aby patrili k našemu taboru. Nech aj u nás rozhodnutým činiteľom je v Ľudovej Jednote sdrúžená sila katolícka.*

Spomenúť treba aj *vzdelávajúcu prácu*, akú Katolícka Ľudová Jednota vykonala v tomto roku. Vyučovanie ľudu vzala si pred seba Katolícka Jednota bo je toho presvedčenia, že učený človek nenie vždy na radu utisnutý, bo obyčajne aj sám pride na to, čo mu v jeho položení pomôže. Učený a jeho zamestnaniu odborne rozumiaci sa človek neni vystavený jednotajnému zvädzaniu; v hospodárstve a v politike jeho nedopustí sa takých chýb, ktoré obyčajne veľmi sa pomstia. Členovský poplatok jednej koruny preto pýta od nás Ľudová Jednota, aby nam sdeliť mohla svoje poučenia. Ako aj dostála tomuto slubu svojmu? Nemyslíme, že by sa kto našiel, čo by mohol povedať, že nie dobre. *Veď v tomto roku členom našim dali sme 2 millionov 147 tisíc sošitov a kalendárov a 1 million 360 tisíc letákov, teda spolu tri a pol miliona poučných spisov. Za tú jednu korunu dali sme teda každému našemu členovi tlačiva na asi 520 stranách.* Tomuto podobného nevykoná ani vykonať nemže žiadna iná ustanovizeň. Aj to môžeme povedať, že kto sa chce voláčomu naučiť, ten to dostatočne urobiť môže zo sošitov a Kalendárov Jednoty. Len povrchne uvedeme, čo všetko obsahujú tieto spisy. *Prvý sošit* poučuje o vynimečnom povolení manželstva, o obecnom predstavenstve, ako chovať sa majú katolíci vo verejnom živote a komu je na osov hromadný štrajk. *V druhom sošite* upozorňuje členov na poburovanie zo stránky našich nepriateľov, vysvetľuje zákon o domoch polnohospodárskych robotníkov, ďalej zákon o polnej stráži a vojenskej agentúry. *V treťom* vykláda nám právnú obranu, vysvetľuje priame dane a hospodárom narádza pokusy s umelým hnojivom, pod názvom fotografie Uhorska, ale predstavuje nám stav našej krajiny. *V štvrtom sošite* upozorňuje na to, čo treba robiť poľažne volebného práva, vysvetľuje výrobovú daň, hospodárom dáva radu ako brániť sa majú proti suchote. *V piatom sošite* odhalená sú pohyby socialdemokratov. Udeľuje poučenie poľažne povinnej dedičnej čiastky a o pravidlách

sostavenia testamentov. *Šiesty sošit* vysvetluje, čo je politika, aké úlohy má ženské pohlavie, čo treba vedieť podľa zákona o pomlúve a urazení na cti. *Siedmy sošit* vysvetluje zákon o hospodárskej čeladi, zákon o rebotníctve a dáva radu podľa hospodárstva s mliekom. *Osmý sošit* jedná o zámeroch nevercov cieľom shabania cirkevných majetkov, vysvetluje daň od vína. *Desiaty sošit* vysvetluje nový zákon o domovej dani, jedná o družstvách a spolkoch. V každom sošite krom toho nachodia sa články o viere, poučno-zábavné besiedky a iné veci z ktorých každý poučíť sa môže. Obsah našich kalendárov zbytočne by bolo obšírnej uvádzať. Ktokoľvek si ho prezre, uznať musí každý, že *tak vážno poučného kalendára v Uhorsku ešte nebolo*. Katolícka ľudová Jednota teda čo zaslúbila vyplnila všetko do poslednej litičky. Či sme sa z toho skutočne aj voľačo naučili, to len od nás záviselo. Čítajme preto usilovne jej spisy a keď sme ich prečítali neodhodzme ich, bo jedon druhý článok časom ľahko môžeme potrebovať a keď aj my sami všetkému z nich naučiť sa nemôžeme, vtedy na osoh budú našim potomkom. Čo vieme, to viacej stojí, ako akýkoľvek poklad v peniazoch, bo to za každej príležitosti v peniaze môžeme obrátiť, kdežto i najväčšie majetky ľahko sa pomínú, keď sa dostanu do rúk neučených a hlupákov.

Aby sme ale o blahonosnom účinkovaní Katolíckej ľudovej Jednoty presvedčili sa úplne ešte jednu vec treba nám spomenúť a to je dejstvom jej ohľadom právnej obrany. Asi 14 tisíc jej členovia dostali zdarma rady v rozličných právnych záležitostiach. Tento počto mohúťne poraste v nastávajúcom roku, bo ľudová Jednota začiatkom roku zaoberala len 30 pravotárov, včul ale po všetkých stranách krajiny má ich už 144. Že táto právna obrana ľudovej Jednoty nakoľko výhodná a osožná je jej členom, to vysvitá z toho, že nekatolícki, lepšie povedané naši nepriateľskí pravotári proti pravotárom Jednoty jednostajne sa ponosujú a chceli by dosiahnuť, aby pravotárske komory zakázaly im právnu obranu členov Jednoty. Zaiste im to ide veľmi do živého. To ale práve je dôkazom toho, ak na veľký osoh je to našim členom a ak veľmi majú za to povdační byť Jednote Katolíckeho ľudu. Nesmieme totiž zabudnúť, že

každého z nás ľahko zastihnúť môže daaká neprijemnosť.

Protivníkom našim aj nemohli by sme väčšej radosti urobiť, ako keby videli, že sa zmenšuje ten tábor, ktorého oni boja sa tak veľmi. Nám samým oproti nevedeli by sme zadovážiť väčšieho zabezpečenia, ako keď rozmnožujeme našu armádu, Čo je im hrozné, to je nám milé, čo oni opovrhujú, to nám treba milovať. Ku tomuto oni dosť príčiny zavdali. Pohyby cieľom soštátnenia všetkých katolíckych ústavov, shabania cirkevných majetkov, socialdemokrati a freimaureri v Katolíckej ľudovej Jednote trafia na takého protivníka, že zreknúť sa musia ľahkého víťazstva, Jestli pri ľudovej Jednote vydržíme, jestli napneme všetky naše sily, aby sme tejto potrebnej, úlohu svoju a dané slovo úplne vyplnujúcej organizácii sverbovali nových stokrátisíc členov, netreba sa nám viac bať, že by krajina naša stať sa mohla kedy nekreštanská.

Prišli sme na spôsob, ako sily naše spájať máme, nebola by múdra vec, keby sme sa toho zrekli.

Prišli sme na to, ako treba sdružovať naše sily, nebola by múdra vec, keby sme to včul neurobili. Keď ale proti nám namierené nápady posiaľ nemajú ešte ustálenej formy, nech nám príde na myseľ, že je to len preto, bo ľudová Jednota, vo viacej než v 2000 obciach v pevnom tábore háji našu pravdu. Protestantské noviny — ktorých redaktorom je bývalý žid — preto, keď vidia účinkovanie ľudovej Jednoty, vzdychajú si nasledovne: «Uhorské protestantstvo — pod týmto vlastne rozumejú liberalizmus a freimaurerstvo, bo protestantov len ako adut vyhrávajú proti nám — či máš a môžeš mať pochopu o účinkovaní tak obrovských rozmerov? Z nášeho ubohého hľviaceho stanoviska patriac na to, nakoľko nesvojsky a prekvapujúce predchádza nám táto pevná agitácia, neustála účinnosť? Nemôže tomu ináč byť, ako že *tam iné planéty sa hýbu, iné mravy panujú, inakší vodcovia, ináč plnia* svoje povinnosti, bo energia jejich nevyčerpá sa s tým, že slúžia svojmu osobnému vzdelaniu, lež aj k tomu najdu času aby do služby klerikalizmu sverbovali na stotisíc ľudí... Protestantizmus ale na to prebudiť sa len vtedy, keď pocíti ničiacie stísanie tohoto

železneho ohniva.» — No, netreba sa mu bať, neideme my ani stísať, ani ničť žiadne vierovyznanie, nech ale aj nás nikto neide ničť, k čomu jednotliví až priveľmi vyhŕňajú si rukávy.

Katolícki bratia naši! Zakončili sme tento rok. V obrane viery, vo vedomosťach, v spoludržaní, v plyve a vážnosti napred sme pokročili. Viedla nás Katolícka ľudová Jednota. Statočne vyplnila jej povolanie, preto skládame v nej našu nádej aj v nasledujúcom roku. Ostaneme ako sme boli, všetci v tomto tábore. S koncom roka ale obnoviť musíme naše členovské poplatky. Tak to nakladajú naše stanovy a tak to žiadajú v prvom rade naše vlastné záujmy. Toto nech všetci terajší a budúci členovia Jednoty nahliadnu. Včul ale slúbme nezkatne, že zástavu Katolíckej ľudovej Jednoty v žiadnych okolnosťach a nikdy neopustíme. Koho nieť ešte medzi nami, toho navedeme, aby prisahal na našu zástavu, aby armáda naša smohla a so silnila sa pevnina katolíckej pravdy.

Nech žije Katolícka ľudová Jednota!

Porada kresťanskej ľudovej strany snemovej.

Kresťanská ľudová strana snemová vo štvrtok 16. decembra o 5. hodine večer vo vlastnom kruhu vydržovala poradu, ktorej predsedal miníster okolo osobnosti kráľa gróf Aladár Zichy a na ktorej prítomní boli nasledujúci vyslancovia krajinskí:

Ján Csernoch, Franc Buzáth, Béla Rakovszky, Alexander Simonyi-Semadam, Karol Hencz, Karol Wildfeuer, Georg Szmezsányi, Jozef Farkas, Edmund Beniczky, Franc Darányi, gróf Ladislav Hunyady, Alexander Ernszt, Štefan Adamovics, Koloman Brestyenzky, Béla Nyáry, Štefan Tálos, Julius Jánoky-Madocsányi, Pavel Kovács, August Ochaba, Alexander Giesswein, Michal Artim, Franc Csizmadia, Alexander Karácsonyi, a Emil Gyuriss.

Na dennom poriadku porady bola indemnita. Krajinskí vyslancovia dôkladne a zo všetkých strán vysvetlili panujúce rozpoloženie politické a uzavreli jednohlasne, že pri pojednávaní v krajinskom sneme príjmu návrh o indem-

nite. Toto vyžadujú nielen záujmy krajiny, lež je to spolu aj povinnosťou strany, aby dokázala dôveru ku svojmu predsedovi, ktorý je členom indemnitu žiadajúcej vlády.

O porade tejto podávame nasledujúcu stručnú zprávu: Predseda gróf Aladár Zichy o piatej hodine zahájil zasadnutie, srdečne privítal prítomných a predniesol, že nesúčastnenie sa v porade vymluvili nasledujúci vyslancovia: Ladislav Mednyánszky, Dezider Ajtics-Horváth, gróf Géza Mailáth a Mikuláš Zboray. Predniesol ďalej predseda, že krajinský vyslanec Béla Csitáry vystúpil z kresťanskej ľudovej strany. Gróf Aladár Zichy ako predseda strany odúvodnil za tým potrebnosť vydržovania tejto porady a prijatia v krajinskom sneme návrhu o indemnite.

Na nasledujúcej za tým debatte o tomto návrhu súčasťnili sa krajinskí vyslancovia: Béla Rakovszky, Franc Buzáth, Karol Hencz, Béla Nyáry, Julius Jánoky-Madocsányi, a Ján Csernoch. Po záverečnom slove predsedu porada jednohlasne uzavreťa, že návrh o indemnite pri pojednávaní v krajinskom sneme príjme.

Do výboru ministerstva orby na miesto vystupivšieho zo strany Bélu Csitáryho vyslaný je krajinský vyslanec Julius Jánoky-Madocsányi a a za vonkajších členov strany prijatí sú: Georg Lajtmann, Theodor Barthos a Ludvik Hotár. S tým aj porada bola zakľúčená.

Ludové Noviny zas tárajú!

V Skalici — vzdor tomu že je zima — tuho muselo slnko páliť na «Ludové Noviny,» lebo zas búchajú do sveta. Vyšly zas von na pašu, zahryzly do koreňa, odľukly si — a začaly strečkovat po poli, kde nikdy nebehaly, a pošliapať chcely čerstvé výhonky Katolíckej ľudovej Jednoty, lenže k tomu treba ťažšie kopyto.

Zaiste neboly podkované, lebo ťahajú sem tam, a potknú sa všade.

Ludové Noviny predstavujú nám Jednotu v obrazoch. Vypyťujú sa nás, že vraj kto nám chce naše náboženstvo, kostoly, vieru odobrať. Kto? Nuž slobodnozodnári, socialdemokrati a s týmito za jedon remeň ťahajúci národnári. O tom nech budú «Ludové Noviny» celkom uspokojené, že kým je kresťanska ľudová strana pri

vláde nestane sa to, bárs jako si na to zuby brúsíte.

Píšu, že cirkevné majetky nikto nechce nám shabať. Nuž «Ludové Noviny» musia mať vľču tmu, a sú hluché, jako roh, keď nepozorujú pohyb slobodných murárov, socialdemokratov, a nečítajú pozorne, Hodzové články v «Slovenskom Týždenníku» pofazne shabania cirkevných majetkov. To ale, že by majetky ostrihomskej kapitule židia árendovali, je jednoduchá, podlá lož. Nuž ale, kedyže «Ludové Noviny» písaly pravdu? Ani vtedy, keď sa potknú.

Pýtajú sa, ktorí sú to tí nepriatelia cirkvi. Nuž najdú sa medzi tými všeliake maškary. Sú tam zase len slobodní murári, socialdemokrati, židia a — povedzme pravdu, bars tá aj oči kole — sú tam aj «Ludové Noviny.» No pekná to zgerba! Hovorí, že pri pezinskej voľbe židia na ľudovú stranu hlasovali, o tom ale mlčia, že modranskí židia veru na Ivánku hlasovali, a ten je len nie ľudák? O tom tiež čuší, že pri veľkobyččianskej voľbe Csajda, kandidát národniarov, tiež židov prosil o dôveru.

Vyhadzujú nám na oči, že po trnavskom shromaždení, pilo sa vraj až do rána. No toto je už posledná zbraň! Po prvé to nie pravda, a po druhé nikto nikomu nemôže zabrániť, aby si vypil. Tí, ktorí boli na trnavskom shromaždení, nezávidia ani istému národníarskemu vyslancovi, že každý deň chodí do Trnavy na pivo. Že v Trnave vychadzajúce maďarské noviny «Nagy-szombati Hetilap» náš pohyb schvalujú, my za to nemôžeme. My sme nehladali priateľstvo tých novín jako i neočekávame pochvalu od «Ludových Novín.» Že majiteľom tých novín je žid, nás do toho celkom nič. Naozaj smiešné je to, že «Ludové Noviny» nás s násilou chcú so židmi spriatelíť. Prečo ale nepíšu «Ludové Noviny» i o tom, že majiteľ tej trnavskej tlačiarne, v ktorej spisy a kalendáre spolku vojtešského tlačia, je tiež žid. S tým sa ale tiež nechválite, že so židovskými vodcami socialdemokratov do jedného mecha dúchate.

Z celého článku to vidno, že «Ludové Noviny» na silu chcú byť katolíckymi. No keď aj na druhej strane vašich novín uvereňujete evanjelium, na prvej strane ale bijete katolíctvo, od spravodlivostí sv. písma tak ďaleko stojíte, jako mesto Makó od Jeruzalema.

Nechcem sa obsirnejšie zaoberať s tým článkom, lebo nebolo by to hodné; škoda času, škoda papiera. Myslím, že dost bude aj toto. Nie preto snád, že by sa «Ludové Noviny» už teraz polepšili, — ah — to sa nedá, ale len preto, aby im do ucha (ak sú nie hluché) tichučko posepnul, nie že vyše od kopyta!

Pravda, že článok «Ludových Novín» nič neuškodil Katolíckej Jednote, ba by sa veru chutne zasmial, keby to bolo cieľom byvalo tohože článoka. Tak sa nám to vidí, ako keby do mohutného práve sa vyvíňujúceho leva zaštekalo jedno šteňa. Lev [sa len tak z boka ľutostne pozre naň — a kráča hrdo ďalej!

Hor' sa bratia okolo Katolíckej Ludovej Jednoty. Tu právo, tu pravda, tu je spása naša dávno hľadaná. *Jednotár.*

Veľké shromaždenie katolíckej tlače.

Organizácie Katolíckej Ludovej Jednoty hlavného mesta v nedeľu 19. decembra popoludní imponantné shromaždenie zariadily v miestnostiach reduty. Cieľom tohoto shromaždenia bolo mravné a hmotné podporovanie katolíckej tlače. Členovia Katolíckej Ludovej Jednoty a obyvateľstvo všetkých tried hlavného mesta obrovskú redutu zaplnili do posledného miesta.

Dr. Alexander *Ernszt*, krajinský vyslanec a hlavný správca Jednoty vrelými slovami pozdravil prítomných a za predsedu tohoto shromaždenia odporúčal krajinského vyslanca Franca *Buzátha* a za zápisníka *Križó Pelikána*. Prepočetné obecenstvo s hlučným oduševnením vyvolilo odporúčaných, po čom zaujal predsedníctvo:

Franco *Buzáth* a označením cieľu tohoto shromaždenia zahájil ho zápalistou rečou. Ako prvý rečník vystúpil:

Dioniz *Görcsönyi*. Hromovité oduševnenie a hlučné výkriky schvalovania zdvíhaly sa v tej miere, ako zriedkavý rečník tento pokračoval v jeho prednáške. Včul je čas k predplateniu novín — pravil = Katolícka Ludová Jednota preto pozornosť katolíckeho obecenstva obracia jedine na noviny v katolíckom duchú písané. Keď tieto noviny podporujeme, bránime len seba samých. Kto do ruky bere noviny v nekatolí-

ckom duchu písané, ten si neváži svoje vlastné duševné a telesné blaho. Predplácajme a čítajme preto len noviny v katolíckom duchu písané. — Po utichnutí hlučných manifestácií vystúpil ako druhý rečník:

Karol *Huszár*. Predniesol v obširnej reči, ako u nás skoro všetky noviny nachodia sa v rukách židovských. Poukázal jak hrozne záhubne účinkujú na ľud noviny v nekatolíckom duchu písané. Kto na takéto noviny vyhadzuje peniaze, ten si kupuje vstupenku do áreštu alebo do pekla, alebo snáď na obe tieto miesta naráz. Po zakončení tejto prednášky oslavovaniu rečníka nebolo konca-kraja. Ako tretí rečník vystúpil konečne predstavený kláštora františkánskeho:

P. Anton *Butykay*. Dlhšiu, neustálym schvaľovaním pretrhanú prednášku zakončil rečník vyzvaním na prítomných, aby čítali, predplácali a rozširovali jedine noviny v katolíckom duchu písané.

Predseda Franc *Buzáth*, keď obecenstvu a rečníkom vyslovil vrelé vďaky, zaključil skromazdenie. Prepočetné obecenstvo po odspievaní hymny opustilo redutu v najkrajšom poriadku.

POLITICKÉ CHYRY.

Čo nového v politike ?

Keď sa politický svet nazdával, že panujúca kríza politická konečne rozriešená budo, na audienciu ku jeho veličenstvu kráľovi neočakávane boli povolaní dvaja starí liberáli: gróf Karel *Khuen-Héderváry* a Ldislav *Lukács* nekďajší finančný minister. Jeho veličenstvo kráľ vypýtal sa oboch týchto liberálov o politickom rozpoložení, nerozhodnul ale v žiadnom smysle, lež im naložil, aby gróf *Khuen-Héderváry* poľažne krízy radil sa s ministermi v Budapešti a Ladislav *Lukács* aby pojednával s politickými stránkami neodvislých. Kedy a ako rozriešená bude panujúca kríza, nevedno. To jedno je isté, že liberáli silou-mocou pracujú, aby sa dostali na vládu.

Predsedníctvo snemovne u jeho veličenstva kráľa

Predseda snemovne vyslancov Alexander Gál a a podpredseda Stefan Rakovszky 19. decembra popo-

ludní o 5. hodine odcestovali do Viedne, aby sa jeho veličenstvu kráľovi 20 decembra prestavili na audiencii. Jeho veličenstvo predsedníctvo snemovne prijal význačnou blahosklonnosťou a Rakovszkymu vyslovil svoju radosť nad tým, že je za podpredsedu znovu vyvolený. Podpredseda Ludvik Návay zostal doma, aby 20. decembra predsedal na zasadnutí krajinského snemu.

Zo snemovne.

Krajinská snemoaňa vyslancov 17. decembra po dlhšom čase vydržovala prvé zasadnutie, ktoré bolo dosť hlučné, bo Justhovci silou mocou chceli škandále robiť. V zasadnutiach 18. a 20. decembra prevedené boli voľby majordomusa a zápisníkov a za tým nasledovalo pojednávanie o návrhu indemnity. — Snemovňa veľmožov vydržovala zasadnutie 22. decembra. Predmetami zasadnutia bolo: 1. Oznamy predsedu. 2. Zprávy verifikačného výboru. 3. Voľba členov zo strany snemovne veľmožov do krajinského výboru pre pozemkovú daň a uhodnoverenie zápisnice.

RAKUSKO.

Politické rozpoloženie v Rakúsku zvlášte označuje tá udalosť, že v ríšskej snemovni vyslancov minulý týždeň jedno zasadnutie nepretržene trvalo od stredy do piatku cez 84 hodin. Menšina, Slovanská jednota, obštrukovala, vo väčšine nachodiace sa a pracovať chcejúce strany držaly zasadnutie v permamencii zajedno preto, aby obštrukujúci vyslanci ustali, po druhé preto, aby obštrukujúcu menšinu diskreditovali pred verejnou mienkou a zodpovednosť za práceneschopnosť parlamentu na ňu uvalily. Príčina obštrukcie je známa: Slovanská jednota, ku ktorej krem poliakov patria vyslanci všetkých slovanských národnosti Austrie, nevedela sa dohodnúť s vládou o pokonaní sa Nemcov a Čechov a o počte Slovanom prislúchajúcich torieb a preto uzavrela, že ani jeden návrh vlády v parlamente neprepustí. Obštrukcia, začala sa tým, že členovia Slovenskej jednoty 36 surných návrhov predostreli. Pojednávanie prvého súrneho návrhu vo štvrtok rano o 1/23. hodine skončili a ho odmietli, taktiež odmietli aj druhý súrny návrh, na čo začali pojednávať tretí a deväťadvadsiaty súrny návrh, ktorý o tom istom predmete znie, ako druhý súrny návrh. Vo štvrtok, najdlhšiu reč povedal český vyslanec Lisý, ktorý vyše osem hodin rečnil.

Samo sebou sa rozumie, že na neobyčajne dlhom zasadnutí udávaly sa rozčulujúce výjavy. Galerie museli časom vyprázdniť, lebo sa aj poslucháčstvo miešalo do rečí. Ku koncu dlhého zasadnutia slovinsky vyslanec Krek podal návrh o revizii domových štatút. Na to odvolané boli všetky súrne návrhy a prešlo sa k pojednávaniu návrhu o revidovaní domových štatút. Prijatím tohoto návrhu podobná obštrukcia napozatým, ako očakávajú, stane sa nemožnou.

Z CUDZOZEMSKA.

Srbsko zas chce mať vojnu. Srbský minister vojny na vystrojenie srbskej armády pýta veľa millionov peňazí, lebo ináč sa poďakuje. A národný domobranný výbor tiež vydržiaval zasadnutie. Bývalý dedič trónu knieža Georg sa zase hniezdi. Toto sú novšie zjavy v Srbsku. Tak sa zdá, že Srbi sa nechcú uspokojiť dotiaľ, kým poriadny výprask nedostanú. Minister vojny minulý týždeň na zasadnutí rozpočtového výboru povedal proti Rakúsko-Uhorsku reč, ktorá budí veľký ruch. Minister rozvinul, že politické machinácie rakúsko-uhorskej monarchie ľahko môžu Srbsko vohnať do vojny s touto veľmocou a práve preto najsvrchovejší čas by bol, aby všetky posície na bosenskej hranici pozdĺž Drávy a Sávy strategicky opevnili. Rozpočtový výbor všetky požiadavky ministra odhlasoval. Národný domobranný výbor tieto dni tiež vydržiaval valne navštívené shromaždenie, na ktorom bolo prítomné vyše 30 dôstojníkov vyššieho rangu. Na shromaždení uzavreli, že sriadia veľké ľudové shromaždenie, ktorého denným poriadkom bude: Vojna proti Rakúsko-Uhorsku. Knieža Georg 1000 frankov daroval na trovy vytlačenia proklamácií, v ktorých ľud povolajú na shromaždenie.

Smrť belgického kráľa. Belgický kráľ Leopold II. v piatok 17. decembra ráno o 2. hodine po dlhšej nemoci zomrel. Zosnulý žil 74 rokov a bol prvorođeným synom belgického kráľa Leopolda I., ktorého belgický národný kongress zvolil za kráľa. On založil štát Kongo v Afrike, ktorý je vlastnosťou Belgicka. Zostaly po ňom tri dcéry: knäzna Lujza, Stefánia a Klementina. Jeho manželka Maria Henrietta bola dcerou uhorského palatína Jozefa a zomrela r. 1902.

Nový predseda Švajciarska. Za nového predsedu švajciarskej republiky na rok 1910. zvolený bol zo 160 hlasov 148 hlasmi náčelník finančného úradu Robert Comtesse. Za podpredsedu zvolený bol Ruchet. Comtesse je už druhýkrát predsedom republiky. Tak predseda, ako aj podpredseda sú členami radikálnej demokratickej strany.

BESEDNICA.

Radostný Štedrý večer.

Za malou dedinkou R. stál osamotený domček, v ktorom býval krajčírsky majster menom Štrbko. Mal manželku k sebe rovnú, veľmi usilovnú osobu, ktorej snáď na okolí nebolo páru. Manžel pracoval pri re-

mesle, ona riadila domácnosť. Najväčšiu ztratu cítili v tom, že mali za mladí sedem dietok; štyri dievčence a troch chlapcov, ale z týchto im šesť už dost v odraštenom veku zomrelo.

Najstaršia dcéra, menom Juliška, slúžila v ďalekom meste vo veľmi poriadnom kresťanskom dome, táto na ostatok, keď jej bratia a sestry pomreli, upadla do ťažkej choroby. Rodičia už boli veľmi žialom pohnutí že nemohli túto chorú dcéru ísť navštíviť; ponajprv bývala ďaleko, nemali na cestovné trovy a podruhé, keď dostali list od jej pánov, u ktorých slúžila, že je v ťažkej a nebezpečnej chorobe, sotva 24 hodín dožije, pomysleli si: darmo by sme išli ju navštíviť, sotva by sme ju už na žive našli — veľký žiaľ by nám to zapríčinilo. Nechali vec tú na Všemohúceho — modlili sa, aby jej Pán Boh buď na jednu, lebo na druhú stranu pomohol.

Staručkí manželia mali veľmi trápny život, remeslo im veľmi zle išlo, lebo ľudia sa od nich odpúdili, tak že len kedy-tedy dostal Štrbko nejaké staré háby buď poplácať, alebo prevrátiť nejaký kabát. No a tento malý zárobček nesialhal ani na každodennú výživu.

Za mladí sa nedalo nič odložiť z výrobku, lebo boly dietky a po rodičoch ani on, ani ona nič nezdedili, jedine ten malý domček, ku ktorému nič iného nebolo, len malá pridomová zahrádka.

U Štrbkov sa zo dňa na deň väčšia bieda rozmáhala, nemali čo jesť, ani sa čím v krutej zime okurovať a starcovia k nikomu sa nechceli o podporu uchádzať, pomysleli si: že Boh dobrotivý niekoho povzbudí, kto ich z biedy vytrhne. Čo mali cennejšie veci, to už niektoré buď predali, iné ale pozakladali. Ale to všetko boly len maličkosti, ktorých cena bola veľmi malá a tak jejich bieda bola len na krátky čas odstránená.

Keď už všetko mali popredané a pozakladané a bieda bola veľká, chudiaci starcovia jak od hladu, tak aj od zimy boli umorení a v dome nebolo ani tolko, čo by myš mohla uniesť, hovorí starý Štrbko ku svojej manželke takto:

— Inej pomoci nám nezbyva, musíme tento obraz odpredať a za utržené peniaze kúpiš čo bude za čas treba.

Keď stará Štrbková tie slová počula z úst svojho manžela, slzy ju zalialy a za chvíľu nemohla ani slova prehovoriť, zostala jako nemá. Po malej chvíli s strasúcim hlasom prehovorila k manželovi:

— Drahý môj manžel! jako by som sa mohla s týmto krásnym obrazom rozlúčiť, keď toto je päťdesiatročná pamiatka po mojich milovaných rodičoch! Veď toto je obraz Matky božej, ku ktorej ja ešte vždy s dôverou sa obraciam, vzdychy moje každý deň pred ňou skladám a pevnú nádej mám že nám v našej veľkej núdze pomôže. Prosím ňu, nedajme ju z domu preč, lebo vtedy ozaj zahynieme.

Na tieto slová aj Štrbkovi sa slzy objavily v očiach a riekol:

— Pravdu máš! Ja som na to celkom zabudol,

že ozaj by sme sa proti Pánu Bohu prehrešili, keď by sme obraz, ten tak dávny a milý nám poklad z domu preč dali.

Dvaja starcovia klakli si pred obraz a začali sa zkrúšene modliť. Po skončení modlitby sladko usnuli a len ráno sa prebudili.

Bolo to práve dňa 24. decembra, to jest na Štedrý deň, keď pred obedom asi o desiatej hodine zastal koč pred jejich domom, z ktorého sostúpil jeden pán a pani. Vojsli dnu a pani riekne ku starcom.

— Drahí moji rodičia! Ja som vaša dcéra Juliška, ktorá som po ťažkej chorobe vyzdravela a tento tu prítomný mužský je môj milovaný manžel.

V tom obidvaja objali starcov, vybozkávali ich od radosti a tešili sa, že ich ešte živých našli. Priniesli sebou studené jedlá a víno, ktorými sa občerstvili.

Keď už starcovia boli dobrým jedlom posilnení a občerstvení, potom Juliška v krátkosti rozpovedala rodičom, že tento pán, u ktorého slúžila, ovdovel a že teraz pred pár týždňami stala sa ona jeho manželkou. On ale je bohatý kupec, a je veľmi dobrý a nábožný človek, nemá žiadnych dietok a žiada si, aby ste vy, drahí rodičia s nami išli bývať, u nás do smrti budete mať všetku opateru.

Štedrý večer strávili spolu a potom šli na Utierňu.

Starcovia cez vianočné sviatky usporiadali si svoje záležitosti, potom odovzdali svoj domec predstavenému obce, aby ho predal a odoslal im kúpnu cenu.

Keď všetko mali v poriadku, sobrali sebou ten obraz, od ktorého sa nevedeli odlúčiť a na tom istom voze, na ktorom prišli ich milí hostia, s nimi odcestovali k zaťovi.

CHYRNIK.

Všetkým cteným dopisovateľom, čitateľom a čitateľkám «Kreštana», srdečne prajeme stastlivé sviatky.

Jeho veličenstvo kráľ sviatky vánočné slávi v rodinnom kruhu vo Wallsee, kde odcestoval 23. decembra o 8. hodine ráno. Deň návratu jeho veličenstva do Viedne neni známy.

Chýry z biskupstva košického. Svätý otec pápež Pius X. mimoriadným spôsobom vyznačil osvieteného pána biskupa dr. Augusta *Fischer-Colbrie*, keď znakom uznania a lásky s vrelým pozdravom poslal mu svoju podobizeň. Zriedkavé vyznačenie toto doniesol dr. Ján Czisarszky sekretár veľvyslanectva vo Vatikáne, ktorý na tento čas baví sa v Košiciach.

Chýry z biskupstva Spišského. Osvietevý pán

biskup dr. Alexander *Párvy* v najnovšom obežníku uverejnil nariadenie poľažne podpory katolíckej tlače. Nariadenie toto v obširnejšom výfahu uverejnime v najbližšom čísle.

Pohrah grófa Ludvika Apponyiho. Mrtvolu prvého uhorského nádvorníka grófa Ludvika Apponyiho v pondelok 13. decembra popoludní posvätili za veľkolepej smútočnej slávnosti v palote grófskej rodiny na Andrassyho ceste. Z nesmierne mnoho vencov na kovovú rakev len jeden položili a síce venec manželky zosnulého. Smútočné ceremonie sa o 3. hodine popoludní započaly, ale obecnosť sa už hodne prv začalo schádzať. Niekoľkými minútami pred 3. hodinou prišiel arciknieža Jozef so svojou manželkou arcikňažnou Augustou. Na smútočných obradoch zastúpil sa dali aj kráľ, nemecký cisár, bulharský kráľ, arcikniežaťa a tam byly aj početné vývodiacie osobnosti verejného života. Cirkevné ceremonie odbavil opát-farár Vincenc Stieber za veľkej assistencie. Po posvätení mrtvoly nasledovala pohrabná pieseň spevokolu opery. Mrtvolu popoludní zaviezli do Fóthu. Za rakvou členovia rodiny viezli sa na kočoch a po hranicu hlavného mesta odprevadil ich jeden oddiel policaje na koňoch. Vo Fóthe kaplán Fütz znova posvätilmrtvolu a potom ju uložili na dočasú odpočinok do krypty grófskej rodiny, odkiaľ ju zavezú do Nagyapponyu, keď tamojšia rodinná krypta bude hotová.

Chýry zo Spiša. Rozpočet (preliminár) mesta Kézmarku na rok 1910. je nasledujúci: príjmov má byť 152 tisíc 802 korún 45 halierov, výdavkov ale 204 tisíc 680 korún 49 halierov, nedostatok (deficit) sa skrže 78 percentovú obecnú prirážkovú daň má zaokryť. — V Ménharde dňa 5. decembra zhorely tri domy s pobočnými staviskami. Oheň zapríčinil istý Scholtz, ktorý v opilom stave s lampášom šiel do stodoly. Tam spadnul, lampáš sa vyvrátil a slamu zapálil. — Vo Vlachoch 17-ročná Gizella Friedrich otrávil sa so sirkou. Nešťasná takrečeno ešte ani nežila a sa jej už zhnusil život. Slabá to viera! — V Krompachoch bude s dovolením ministra obchodu od terajšia každú stredú trh, ale bez statku. — V Tátralomnici už nebudú viacej koňobehy. — V jakubjanoch v tak veľkej miere panujú medzi deťmi osypky, že museli školu zavreť. — V Malej Lomnici zase mnohí ľudia ochoreli na tyfus, viacerí už aj zomreli. — Do Malého-Hnilca sa dostal za učiteľa Martin Ruttkay a do Veľkého-Hnilca Michal Simkó. — Letanovskú faru obsiahol Jozef Handlovics farár v Šumavej a na jeho miesto ide Jozef Fischer administrátor ružomerský. — Náš osvietevý pán biskup vymenoval Jána Scheftsika farára durandského za dekana okresu kážmarkského, na miesto totiž Jozefa Harencsára kanonika-farára lubického, lebo ten zažadoval. — Miestna organizácia Katolíckej ľudovej Jednoty v Kážmarku mesačne raz prednášku drží v miestnosťach katolíckeho kruhu.

Túžba po domovine. Parolod «Karonia» z New-Yorku prišla do Fiume a doviezla 500 vystahovalcov. Na parolodi bol aj šialený Ján Bartha, ktorého ame-

rická vrchnosť pre choromyseľnosť domov poslala. Parolod aj jednu mrtvolu doviezla. Anton Lukáč z Te-mešskubína, pred niekoľkými rokami osadil sa vo Filadelfii, tam si nadobudnul majetok a v auguste tohto roku zomrel. Zanechal testament, v ktorom vrchnosť poprosil, aby jeho mrtvolu dala zaviesť do Uhorska, lebo chce v rodnom kraji odpčívaf. Americká vrchnosť jeho prosbu i splnila.

Vystahovanie sa zo Šárisa. Administratívny výbor stolice šárlskej pod predsedníctvom hlavného župana Baltazára Semseyho v Prešove vydržiaval zasadnutie. Podžupan Jozef Tahy oznámil, že zo stolice sa ľud hromadne vysťahuje do Ameriky a že pod vplyvom nového vystahovateľského zákona tajné vystahovanie sa zväčšilo napriek tomu, že pohraničný policajný kapitanát v Lubeténye prostredkovateľov vystahovania veľmi prísne pokutuje. Nový zákon ku vystaveniu cestovného passu predpisuje 8—10 listín, následkom čoho teraz viacerí idú do Ameriky v tajnosti bez passov. Zvlášte v obciach Olejnek a Livo cigánky a iné ženy zaoberajú sa s tým, že vystahovateľov tajnými cestami prevedú do susednej Haliče. Aj to je bieda, že rakúske vrchnosti nepodporujú naše vrchnosti v zamedzovaní tajného vystahovateľstva. V novembri podžupan vydal 59 passov, o 5 viac, ako v októbri. Podžupan súčasne oznámil, že žandarmerii naložil, aby častejšie vysielala strážu vo svojom okrese a aby tých cudzincov, ktorí nevedia dokázať, kam cestujú, odovzdali najbližšej policii.

Katastrofa lode «La Seine». Parolod «Turenne» s jednou čiastkou cestovateľov lode «La Seine» doplávala do Marsellu. Poštová loď «La Seine» 14. novembra pred singaporský zalivom utonula a z jej cestovateľov veľmi mnohí zahynuli, medzi nimi aj uhorský statkár Benický so svojou manželkou, ktorí sa so svojej svatobnej cesty chceli vrátiť domov do Uhorska. Jedon zo zachránených o katastrofe nasledovne rozprával: Keď sa nešťastie stalo, na lodi každý spal, mimo matrozov, ktorí konali službu. Zrazu bolo počuť strašný praskot a treskot. Cestovatelia všetci vybehli na palubu kde kapitán usiloval sa ich uspokojiť. Parolod «Onda» sa srazila s loďou «La Seine», ktorá dostala obrovskú dieru a voda sa závratnou rýchlosťou počala valiť do lode. Na zachránenie lode «La Seine» nedalo sa ani pomysleť, lebo na vidomoči tonula. Eše ani len ochranné članky nebolo možno zavčasu zpusťiť. Cestovatelia poskákali do mora, aby preplávali ku lodi «Onda», ktorej matrózi sa síce usilovali pobrať ich na loď, ale žraloky ľudí rad radom žraly.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kreštana!»

HOSPODÁRSTVO.

Ešte raz o gazdovskej prednáške vo Veľkých Bélicach.

V článku «Gazdovská prednáška vo Veľkých Bélicach» v poslednom čísle «Kreštana» o umelom (kunštovnom) hnojive uverejnenom nachodila sa niektoré chyby, iné vážne veci zas vynechané boli, preto za potrebné držíme článok ten s týmto opravíť.

V článku na druhej strane chýbne boli vytlačené tieto slova: «Na jedon katastrálny hold t. j. 160 □ siah» lebo v jednom katastrálnom holde (jutre) je nie 160, lež 1600 □ siah. Podobná chyba je na tej istej strane v druhom stĺpci, kde stojí: «Do jednoho uhorskeho holda 120 □ siah» atď., lebo v jednom uhorskom holde nachodí sa nie 120, lež 1200 □ siah. Na mnohých miestach uhorský hold rátajú za takú roľu, do ktorej sa vyseje dve merice zbožia.

Tým malým gazdom, ktorí umelý hnoj zo svojej vlastnej skusenosti eše nepoznajú, radíme, aby s umelým hnojivom všeliaké pokusy robili a tak sa na vlastné oči o tom presvedčili či upotrebenie umelého hnoja sa vyplatí alebo nie. Pokusy tieto odporúčame nasledujúcim spôsobom prevádzať:

Nieкто má roľu ku príkladu 1200 □ siah veľkú, t. j. pod 2 merice a zaseje do nej jačmeň. Nech pred jarným oráním do polovice t. j. do 600 □ siah rozsype 60 kilogrammov 18% superfosfatu. Tu druhú polovicu role nech zase rozdelí na dve čiastky, z ktorých každá nech obnáša 300 □ siah. Do jednej z 300 siah pozostávajúcej čiastky zase pred oraním nech rozsype 30 kilogrammov tiež 18% superfosfátu. A do druhej tiež 300 □ siah obnášajúcej čiastky nech zaseje jačmeň, bez toho, že by do zeme umelý hnoj bol dal. Keď už na jar ječmeň zesiľ, tam kde superfosfátu rozsypal pod 300 □ nech na tri razy vyseje aj z chili sanitru 15 kilogrammov, teda na prvý raz 5, na druhý raz

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky uz od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou lahko môže pomôcť na jeho ťarchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne plati, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcelovaní na pomoci je v každom ohľade. Ústav na jednoduchý list bar komu ochotne odpoveda.

5 a na tretí raz zase 5 kilogrammov. Ale ešte raz opakujeme, že chili sanitru len vtedy nech rozsievá, keď je siatie suché, lebo keby zarosené bolo, *spáli mu celé siatie*. Kto takýto pokus urobil, ten pred žatvou uvidí na vlastné oči, že 1. Jaké je siatie tam, kde len superfosfátu rozsypal. 2. Jaké je siatie tam, kde aj superfosfát, aj chili sanitru upotrebil. 3. Jaké je siatie tam, kde žiadon umelý hnoj neprišiel.

Ešte by sa lepšie presvedčil roľník o užitočnosti umelého hnojiva, keby z týchto troch čiastok zrno osobitne omlatí dal a keby tak zrno ako aj slamu z každej čiastky osobitne odvážil. Takto by si vyrátať mohol, že upotrebenie umelého hnojiva či sa mu vyplatilo alebo nie a keď sa vyplatilo, koľko mu to čistého užitku donieslo?

Skusení gazdovia hovoria, že jestli roľník umelý hnoj dľa predpisu upotrebí, vtedy na jednom uhorskom holde aspoň o 20—30 korún väčšieho osuhu mať môže. Tak teda kto má 20 holdov zeme, skrze upotrebenie umelého hnojiva, môže docieľiť o 400 alebo 600 korún viacej užitku. Vyšuvodené pokusy môžu sa previesť pri žite, raži, jačmeni, zemiakoch, repe, kukurici, pri ovocných stromoch, ba aj pri vinici. Opakujeme ale, že superfosfát na 10—12 centimetrov sa musí *zakopať* do zeme, chili sanitra ale *nesmie sa do zeme zakopať*, lež len po zemi rozsypať, keď už bylina zo zeme vyšla a *neni zarosená*.

V ktorej zemi superfosfát v jednom roku bol rozsiaty, tam ešte aj na druhý rok bude lepšia úroda, jako kde superfosfát siaty nebol. Otázka je: jaký superfosfát máme upotrebiť? Superfosfát, čím viacej fosforečnej kyseliny je v ňom, tým je lepšie. Predsa však odporúčame malým roľníkom, aby len 16, 17 a 18% superfosfát upotrebovali, lebo viacgrádový superfosfát je až prídrahý a krajinský spolok viacpercentový superfosfát tiež neodporúča malým roľníkom. Metrický cent 16% superfosfátu koštuje 8 korún, 17% 8 korún 50 halierov, 18% ale 9 korún. V jednom vagone môže sa dovážať superfosfát rozličných grádov, ba v tom istom vagóne zasielať sa môže aj superfosfát, aj chil-

ská sanitra. Do jedného vagóna vmestí sa 100—do 150 metrických centov.

Kto umelé hnojivo objednať si chce cestou veľko-bélickeho gazdovského kruhu, tomu radíme, aby to nášmu Gazdovskému Kruhu aspoň do *1-ho januara dal na vedomie*, asice preto, lebo z ktorej obce len niekoľko metercentov objednali, ku týmto Gazdovský Kruh pripojíť musí inú obec, aby tak objednal sa celý vagón. Celý vagón na raz objednať preto sa odporúča, lebo vtedy od železnice neplatí sa nič. Ináč, jestli sa menej objedná, jako jedon vagón, vtedy od každého metercenta platí sa podľa dialky 50—70 halierov. Jestli za umelé hnojivo hneď sa platí pri odobierke, vtedy pri celom vagóne z celej summy zpuštia sa 3%. Ktorá obec pri odobierke hnojiva hneď neplatí, takej obci krajinský spolok čaká do 1-ho októbra, len že v tom páde odpeňazí platí sa 6%. V tomto páde bélický gazdovský kruh len tak objedná umelé hnojivo, jestli má garanciu, t. j. jestli malí roľníci jedon za druhého dobre stoja. Odporúča sa ale, aby pri objednaní si každý cenu hneď zaplatil. Keď umelé hnojivo do obce dovezli, nech si ho každý na suchom mieste drží a jestli by v ňom hrudky byly, tie sa musia pred rozsiatím na prah utlct. Konečne odporúčame malým gazdom *aby si toto a predošlé číslo nášeho «Kreštana» dobre opatřili*, aby keď budú mať upotrebiť, alebo objednať umelé hnojivo, aby vedeli, čoho sa majú držať. Tiež aj o to prosíme našich malých roľníkov, aby v jaseni veľko-bélický gazdovský kruh upovedomili, že upotrebenie superfosfátu a chili sanitry jaký užitok prinieslo?

Veľko-bélický gazdovský kruh.

DOPISY.

Kristályfalu (Richvald, Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom «Kreštane».

Za dobré a užitočné držím nasledujúce sdeliť o našom novšom živote.

Veľmi hodne slávilí viacerí údovia nášho katolíckeho mládeneckého spolku pamätný deň sv. Imricha, patróna

Predošlé zdravie

obsiahne! Slabosť a bolasti pominú, oči, svaly a nervy sa posilnia, prechladnutia sa tiež netreba báť a nastáva éoskoro úplné vyzdravenie pri upotrebovaní opravdového Elsa-Fluidu. Tucet na prábu franko 5 korún. V. Eugen Feller lekárnik, Štubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhrebská-stol.)

uhorskej katolíckej mládeže, pristúpili totiž vtedy k sv. sviatostiam. Tak by mali sláviť tento deň všetci mládenici!

Náš katolícky mládenecký spolok, ktorého stanovy — neznáme z akej príčiny — nám ešte ani teraz nepotvrdilo ministerstvo, obdaril budapešianský knihkupec Viktor Hornyánszky s veľmi peknou knihou, ktorej názov je: «Dejiny uhorského boja za slobodu r. 1848—49.» Pán Boh zaplať a vzbud' aj iných dobrodincov!

Minule mali sme offeru na podporu katolíckej tlače, nasbieraly sa 4 koruny 70 halierov. Román Marusinszky vinokucec dal sám 2 koruny. Dľa slov slávne panujúceho pápeža Piusa X. v terajšom čase povinnosťou je každého katolíka, aby katolícku tlač dľa možnosti podporoval.

Výtečného vodcu uhorských katolíkov grófa Ferdinanda Zichyho s vlastnoručným podpisom pozdravili, u nás by sa ešte viac podpisov nasbieralo, lenže mnohí zo starších neznajú písať. Bože popraj ešte dlheho života tomuto apoštolovi Uhorska.

Počiatkom novembra otvoril sa u nás košíkársky naukobeh, na ktorý asi 20 chlapcov chodí. Niektorí už veľmi pekné košíky pletú. Na konci naukobehu, ktorý sa pred vánocami zatvorí, každý si môže domov vzaf tie košíky, ktoré naplietol. Napletených košíkov je už asi 80. Len vytrvajte milí chlapci! Všetko je dobré, čo človek vie. Vidíte v iných obciach vám závidia to šťastie, že sa zase môžete naučiť jednu veľmi užitočnú vec.

Ku kzcnu sdelujem ešte volačo takého, čo je zriedkavé, ako biela vrana. A to je, že mžeme jedného cigana menom Ondrej Gábor, ktorý nechce len tak z lásky v obci sedieť, ale si teraz za svoje usporené groše pozemok (fundus) kúpil na dom. Ten náš cigán, ktorého cigáni susedných obcí len svojim bohatým ujkom volajú, vyniká aj tým medzi svojimi čiernymi súdruhmi, že už asi 20 rokov nepije pálenky a svoje deti riadne posielal do školy. Bárs by ho len aj ostatní cigáni nasledovali!

Tolko nateraz. S Bohom

Franc Klein
farár.

Z Velkyeh-Topolčian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kreštane».

Veľmi radostná novina je u nás, že po dlhom namáhaní konečne sme dostali aj jednu katolícku krému do Velkyeh Topolčian. Dovčulku totiž všetkých 8 krémiem bolo v židovských rukách, tak, že ešte aj pútnici, keď

po ďalšom putovaní a vyspevovaní sem došli a si chceli vyschnuté hrdlá ovlažiť a prach v nich zmyť, museli ísť len k židovi.

Tieto dni ale už predsa dostal licenciu Anton Vrba, predtým znamenitý udenár — dobre by bolo, keby udenársky obchod po ňom daký dobrý ľudák prevzal — bo on na nový rok otvorí prvú kresťanskú krmu v Topolčianoch. Nikto by to ale neveril, aký tuhý a krutý boj sa viedol o túto krému! Židia jednotajne behali do Pešte, aby to minister nedovolil, lebo v tej katolíckej kréme budú sa — vraj — schádzať ľudáci z celého vidieku a budú politizovať, liberálov a židov haníť, konečne aj to povedali, že to bude hniezdo ľudákov a peleš antisemitov. Vec sa vyše 2 roky fahala, Vrba už aj skoro všetku chuť a nádej ztratil, napokon zaujala sa o tú záležitosť kresťanská ľudová strana, a vykonala tú licenciu. Za toto odhodlané a zdarné zakročenie v mene mnoho tisícov ľudákov a pútnikov tohoto čisto katolíckeho vidieku nech vrele vďaky naše prijmu zvlášte krajinskí vyslancovia, pápežský praelát Ján Molnár a Koloman Erestyenzsky.

Starý ľudák.

Rozmary a žarty.

Výchova. Skupáň k defom:

— Ktorý z vás nechce večeru, dostane desať halierov.

— Ja! Ja! — ohlásily sa všetky.

A skupáň rano takto riekol k defom:

— Ktorý mi nedá nazpäť tých desať halierov, nedostane fruštík.

*

Dobrá britva. Otec ku Jankovi:

— Janko, doniesol si tú britvu od šlajfiara?

— Áno.

— A dobre ju naostril?

— Veru dobre; idúcky som si ňou ořezal lieskovú a až radosť bola ňou rezať.

Vyzvanie k predplateniu.

V krátkom čase nastúpi nový rok 1910. Z tej príležitosti uctive vyzývame všetkých našich predplatiteľov, aby svoje predplatky na «Kreštana» s obrpom pošty obnovit' si nezt'ážovali. Odberateľov «Kreštana» ale, ktorí nám predplaté od dlhšieho alebo krat-

Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujte hned

Beretvás-pastille

Dorába Tomáš Beretvás, lekárnik

je za desať minút zastaví najtuhš
grén-hlavy bolenie. — Cena K 1.20.
lekármi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni!

Kispest. Pri 3 škatulkách
zasielka franco.

šieho času dlhujú, s týmto napomínáme, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Predplatná cena:

na celý rok 4 koruny,
na pol roka 2 koruny,
na štvrt roka 1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Budapest, 30. novembra 1909.

Administrácia Kresťana.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Odkazy redakcie.

B. H. S. O tom potom.
Alfonsko. Sťastlivé sviatky,
S. F. R. Nedá sa upotrebiť.
Z. V. U. Čítajte sošity Katolíckej Ludvej Jednoty.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kresťan»-a!

Zvláštny prostriedok k čisteniu krvi je Hellmanna «Purjodal». (Zákonná ochrana.) Tento Jod-Sarsaparilla praeparát nielen krv čistí, lež tísi boľasti a krče, lieči zapuchliny a môže sa kedykoľvek a bez všetkých ťažkostí užívať. Vo všetkých pádoch, kde potrebovať treba Jod-Sarsaparilla praeparáty, prostriedok tento pre jeho zvláštne účinkovanie s úľubou odporúčajú lekári. Výlučne zasiela dr. Hellmanna lekárneň «zur Barmherzigkeit», Wien, VII. Kaiserstrasse 73—75 a je na sklade vo všetkých lekárňach.

Pozor dajte: kto kašle, koho bolia prsá, je zaslajmovaný, nemá chuti k jedeniu, v noci sa potí a je mdlý, bo sú to, nadovšetko kašeľ predznaky choroby pľúc. Netreba sa zanedbávať, lež nech každý dá si hneď doniesť Örkény sirup lipového mädu, ten utišuje kašeľ, zastavuje plvanie krvi, rozpúšťa slajm, napravnú chuť k jedeniu a zvyšuje váhu tela. Vzorka vo fľaške 3 kor., veľká fľaška 5. kor., 3 fľašky franko 15 korún. Objednáva sa jedine v «Apoštol» lekárni Budapest, József-körút 64. Sklad 76.

Labuď mydlo (Schicht pevné káli-mydlo) jedinkú chybu má, že je veľmi dobré a zvláštne vydatné. Kto chce s mydlom šporovať, nesmie ho vo vode nechať. Ponevác Labuď mydlo výborne účinkuje aj v studenej vode a následkom toho ľahko rozpušťa sa aj v studenej vode, upotrebovať treba ho so zvláštnou obozretnosťou.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 18. decembra.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica:* ľiisská K 27'60—28'65, stolnobelohradská K 27'45—20'55, peštianska K 28'15—29'20, banátska K 28'15—29'10. — *Raž:* prvotriedna K 19'40—19'55, druhotriedna K 19'20 do 19'30. — *Jačmeň:* prvotriedny K 14'40—14'50, druhotriedny K 13'90—14'10. — *Proso:* K —, do —. — *Ovos:* prvotriedny K 15'70—15'90, druhotriedny K 15'00—15'40. — *Kukurica:* K 14'60—14'70 *Repica:* K —. —. —.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	22'00	21'60	21'20	20'80	20'40	19'90	18'90
		č.	7	7½	8		
		K	17'00	15'00	7'60		

Za 50 kilogramov i s vrecom.

Drobné otruby: K 5'60, hrubé K 6'00.

Strova: fazuľa obyčajná biela K 21'00—23'00, fazuľa strakavá K 16'00—18'00. — **Hrach:** nelúpaný, čistý K 31'00—33'00, lúpaný K 45'00—54'00. — **Šošovica:** čistá K 25'00—35'00. — **Konopné semä:** K 20'00 do 22'00. — **Mak:** K 57'00—58'00. — **Rasca** (kmin): Kor. 107'00—108'—. Všetko po 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 174'00—175'00, vidiecka K 000'00—000'00.

Slanina: mestská 4-kusová K 136'00—137'00, 3-kusová K 148'00—149'00. vidiecka K —. —. — za 100 kilogr.

Datelinové semä: Červená datelina K 158'00 170'00, lucerna jasnozrná K —. —. — za 100 kg.

Lekvár: srbský K 44—00, bosenský K 54'00—56'00 po 50 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K 22'50—23'00, srbské (100 kusové) K 22'50—23'00 po 50 kilogramoch.

Spiritus: Rafinovaný odanový vo veľkom 178'00 do 179'50. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 50'00—51'00.

Herbálny podtosforokyslý

Vapenno-železný-sirup

od 40 rokov lekární preskúmaný a odporúčaný sirup na prsia. Roztápa slajm utišuje kašeľ a podporuje chuť k jedeniu. Dvíha trávenie a chýru a pôsobí nadevšetko k tvorbeniu krvi a kostí zvláštne pri slabých deťoch. Cena jednej fľašky 2 K 50 h., poštou o 40 h. viacej za zaobálenie,

Výlučný dorabateľ a hlavný zasielca dr. HELLMANNA lekárneň „zur Barmherzigkeit“
Hlavný sklad pre Uhorsko lekáreň Josef Török Budapest.

Výstraha pred padeláním

Zákonom chránený Porjodal

Jod-Sarsaparilla-Proeparát, čistí krv, podporuje zmenu látky čiší boľasti a krče, lieči zapáleniny. Všade kde potrebovať trda Jod-Sarsaparilla-Praeparáty účinkuje so zelostným uspechom. Cena 1 fľaško K 2'20, poštou o 40 h. viacej pre zaobálenie e.

(Herbálnyho nástupca.)

Wien, VII./I.
Kaiserstrasse 73—75
Sklad vo všetkých väčších lekárňach.

Mhla, mrazy, zima vetry

najväčší nepriateli sú ľudského zdravia,
Najviacej chorôb a neduh
pričinou je prechladnutie

Kolko ľudí trápia hrozné bolesti a nevedia sa oslobodiť bolenia drieku, pichania, klania v boku a lúpania hlavy a nervov.

Týchto bolastí ale človek veľmi ľahko sa zprostiť môže. **Nech si len spoľahlivý, vyprobovaný dobrý domáci prostriedok zaopatrí.**

Medzi všetkými prostriedkami bezpochybné jedinky uspešne účinkujúci a k odporúčaní

opravdový domáci prostriedok

je Brázay Menthollich,

ktorý je bratom svetochybného Brázay slanovinového liehu.

Aby o dobrom a užitočnom účinkovaní Brázay Menthollichu presvedčiť sa mohol každý chudobný človek cenu jednej fľašky na príhodu v

40 halieroch

ustálila firma Kolomana Bráza.

Brázay Menthollich k dostaniu je v každom obchode kupeckom, keby ale dakde v dedine alebo na pustatine k dostaniu nebol, treba napísať dopisničku

pánu Kolomanovi Brázaymu

Budapest, József-körut 37-39.

č. a on poštou hneď odošle

6 fľašiek za 2 kor. 40 halierov.

Kupujte len Brázay Menthollich a varujte sa každej inej padelaniny.

Vážny oznam pre majiteľov koní!

Aby uhorskí hospodári všeliakými figlami rozšíreným odporúčaniam na lep nesadli a svoje peniaze nevyhadzovali za pokrovce, ktoré nevideli a ktoré vo všeliakých českých fabrikách shotovujú z kalmuku a barchetu. odhodlali sme sa, že zvláštnej trvácnosti, celkom hrubé, ako bunda teplé, uhorského dôrobu pokrovce do obchodu zavedeme, ktoré sodpovedajú všetkým nárokom objednávateľov.

Výhodné ceny pre polných hospodárov:

Veľký a široký pokrovec na kone cena 3 zlaté.

Najväčšej a najlepšej jakosti cena 3 zl. 60 kr.

Už dva predmety na príhodu objednané zasielame franko na každú železničnú a poštovú stanicu.

Ku objednaným pokrovcem možno pripojiť «Rapide» nožnice na strihanie liehvy s náhradným nožom cena 1 zl. 60 kr. Pôvodné «Pégoet Freres» francúzske nožnice na strihanie koní zl. 2.20.

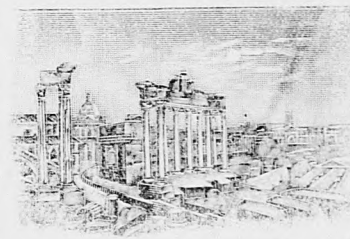
Výlučná adresa objednávania:

SOHR, rozpostelajúca osada uhorských pokrovcov na kone SOMOGYSZILL.

Za dobrotu a povodnosť tovaru zaručka.
Za nezodpovedne dáme zpiatky peniaze.

Pri objednavkách na
naše ohlasy, prosíme
odvolávať za vždy
na náš časopis.==

Náhľadné karty z Východu

v umeleckom vyhotovení s podivuhodným složením farbi. Veľmi sa hodi k názornej vyučbe a pre sbierateľov. — S

najpeknějšími punktami Rimu, Indie, Egyptu, Palestiny, Stredozemného mora, Levanty a dalmatského pobrežia, ďalej s obrazmi z Orientu z ľudového života v sriadených

seriach 6 kusov franko pri poprednom zaslaní 55 halierov, 10 rôznych serií a 6 kusov = 60 kusov poštovou dobierkou K 4.50. — Objednanie najsprávnej je k prevedeniu na ostrážke poštovej psukazky.

C. a k. dvorný zaslalca

HANNS KONRAD
Brüx číslo 1908. (Čechy).

Hlavný cenník s viacej než 3000 vyobrazeniami na žiadosť franko a zdarma.

DO ÁRENDY KRČMA!

V obci Berekfalu (Olešna) v doline Potočky (Trenčianska stolica, okres Čačanský) počnúc od 1.

Januara roku 1910. sa dá na 6 rokov do arendy krčma všetky budovská, roe a pasienky — slovom všetok nepohnuteľný majetok maloletých nápodnikov po nebohom Pavlovi Cvincsek. Kto chce to prenajať, nech si to ebozrie a summu arendy oznámi u nižepodpísaného, kde aj vo všetkom obdrží zdarma vysvetlenie

JAN CVINCSEK farár veľkodikvinský a tuteur maloletých.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lačne perie na postel!

1 kg. sivé drápané 2 K, leďáit 2 K 40 h.; polbiele 2 K 80 h.; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h.; 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K. 7 K.; biele fajnové 10 K.; najfajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri oblednani 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 116 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dňý, 58 cm široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim perím 16 K.; polpapierie 20 K.; papierie 24 K.; jednotlivé periny 10 K., 12 K., 14 K., 16 K. podhlavky 3 K., 3 K. 50 h., 4 K. Vývoz s postovorobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené Za nezodpovedné návrat peňazi. **S. Benisch v Deschenitz** číslo 826. Böhmerwald. Cenniky franko zdarma.

Topolčán rodák! A dobrí ľudák!

ŠTEFAN LEPEY

otvoril nový katolícký sklep

vo veľkých Topolčanoch
V KORUNOVEJ-ULICI.

**DRŽI VŽDY DOBRÝ
A NEJLEPŠÍ TOVAR**

Preto ho nie len v Topolčanoch chvália ale aj gazdinky okolitých dedín sa k nemu sypu.

POZOR DÁVAJ

k o káše, koho bolia prsá, je zášajmvaný, nema chuť k ede iu, v noci sa poí a je slabý,

bo toto sú predznaky a nadovšetko kašiel, choroby plúc. Nech sa nikto nezanebáva a dá si domies. Orkény sirup lipového mádu, ktorý utišuje kaseľf zastavuje pluvanie krve, rozpušťa šljajm, poprpuje chuť k jedeniu a zvyšuje váhu te a. Vzorka vo vo vlaške 3 K, veľka fľaška 5 K, 3 H. šky franko 15 K. Objednať treba v Apoštol lekární. Buda-pest, József-körut 64. Sklad 76. 1.

Náhradu hudobného sboru.

tvoria moje najnovšie fonografy gramofony, toré bezchybne funkcionujú a za najlacnejšie fabričné ceny posielu

HANNS KONRAD

c. a k. dvorný zásielca

Brüx č. 1904. (Čechy)

Fonografy s 2 valcami K 9.—, Gramofony s dvomi najnovšími hudobnými kusmi K 22.—, 26.—.

Prosíme žiadať si môj tohato ilustrovaný hlavný ceník s viacej ako 3000 vyobrazeniami.

Zasielka s poštovou dobiarkou. Žiadne riziko! Zamena povolená.

Mnoho peňazi

usporí každý kto pri potrebe rozličných užitočných článkov a príležitostných darov každého druhu, pýta si môj hlavný ceník s 3000 vyobrazeniami, ktorý zdarma a franko na žiadosť každému ochotne pošle c. a k. dvorný zásielca

Hanns Konrad
Brüx číslo 1910. (Čechy.)

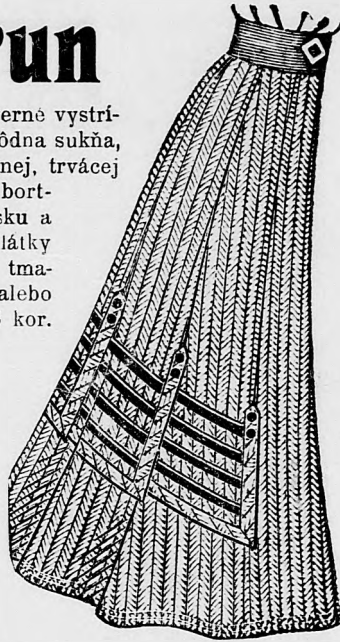
**Oznamy prijíma
administracia**

„Krestan“

Budapest,
Szentkirályi-u. 28.

5 korun

tomuto vyobrazení verně vystříhnutá a vyhotovená módná sukňa, zo solidnej štrátkovanej, trvácej brnenskej látky, s bortňami hodbabneho lasku a s ozdobou z vlastnej látky 5 korun Zo sivého, tmavosvetlého, zeleného alebo čierneho pol súkna 6 kor. Pri objednaní prosíme udat fasón, barvu látky, rozmer šlúsa a klbov, dĺžku sukne, na základe tohoto udania každá sukňa vyhotoví sa verne a svedonite.

Dopisovanie v každej reči.

Zur Schossenfabrik

Wien, XVI. Neulerchenfelderstrasse 2.

ZDARMA

na ukážku zasielam vzorky každému, kto o ne píše a sice barchetu, flanelu, kanafasu, sefiru

piátu všetkých šatových látok (štofov) zimných i letných atď. veľko stále bareone najnovšej módy a z dobrého materialu, zasiela s poštovou dobiarkou a nezodpovedný tovar prijme zpiatky česká krestanská firma

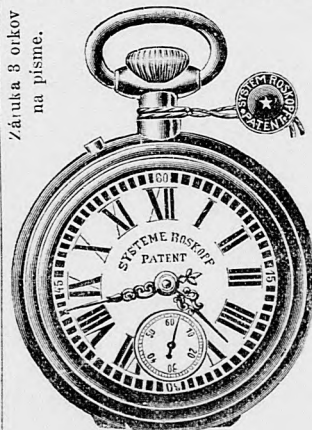
JOSEF DAX

vlastná výroba rukodilného tovaru v Bystřim n/Metují (Čechy) 6 kusov plátenných presterajel 150 cm. šír. 225 cm. dlhe obrubené 16 K 80 h. Objednávky vyse 20 k franco.

5 korun!

Koštujú moje povodné švajcarské Roskopf systému patent

anker remontoir hodinky s massivnym, solidnym anti-magnetickým anker strojom s echt emailovaným číselníkom (nie zpapieru) s opravdovým echt niklovým zátvorom nad strjom so šarnirovanými večkami s chodbou 36 hodín (teda nie hodiny čo 12 len hodín idu) s ozdobenými a pozlattenými ručičkami presne vegulované so zaruokou 3 rokov jeden kus 5.— K, 3 kusy 14.— K, v echt stribornom zátvore bez ručičiek sekund 11.— K, 3 kusov 31 korun, s ručičkami sekund K 13.—50, 3 kusy K 38.—.

Najbohatší výber všetkých druhov hodiniek v mojom hlavnom cenniku. Žiadne riziko! Výmena povolená a návrat peňazi. — Zasiela s poštovou dobiarkou alebo pre predbežnom zaslaní peňazi prvá dieľna hodin

HANNS KONRAD c. a k. dvorný zásielca
Brüx č. 1902. (Čechy.)

Hlavný ceník s viacej ako 3000 vyobrazeniami na žiadosť zdarma a franko.